

[Bertel Dahlgaard.]

uviljen mod den særlige form for valggeometri, som de tre forenede partier har sammensvoret sig om.

Jeg mener iøvrigt ikke, der er grund til lange taler her i dag. Denne bestemmelse i valgloven holdes ikke oppe af en saglig argumentation, og ingen vil kunne påstå, at bestemmelsen er en loyal opfyldelse af grundlovens § 31, der påbyder sikring af en ligelig repræsentation af de forskellige anskuelser blandt vælgerne. Bestemmelsen holdes kun oppe af een eneste ting, på samme måde som 5 pct. klausulen i Slesvig-Holsten, nemlig af magten. Ingen er i tvivl om, at en bestemmelse i valgloven, vendt imod et af de tre partier, der her står som forsvarere af denne bestemmelse, ville være blevet bekæmpet af hvert af disse partier på det voldsomste.

Det er måske symbolsk — jeg skal ikke kunne sige det — at når de tre partier finder sammen og venstre og konservative ikke betænker sig på at slutte op om regeringen, er det en særrettighed, der skal bygges op eller værnes; og overvældende magt — som de tre partier repræsenterer — er jo altid noget stort og mægtigt. Men der er det ejendommelige ved magten — det er det, de svage så ofte må sætte deres håb til — at når magten bliver misbrugt, kommer der næsten altid en dag, hvor den begynder at smuldre. Vi ser, hvordan vi måske nu kan have en vis forventning om, at magtmisbruget i Sydslesvig begynder at smuldre. På samme måde vil det nok også gå her. Man kan stemme forslaget ned igen i denne samling, men jeg tror, sandsynligheden taler for, at når vi engang står umiddelbart foran et folketingsvalg og forslaget da atter føres frem her i tinget, da vil der ikke mere være et flertal, som vil bære belastningen ved denne bestemmelses oprettholdelse.

Må jeg sige til det ærede medlem hr. Holger Eriksen, at jeg synes, det er meget uklogt af ham i denne forbindelse at føre England frem, England, som netop i vor tid er det typiske eksempel på højst uheldige forhold på dette område: to mægtige partier bruger deres magt til at hindre et parti, det liberale, der efter stemmetallene skulle have mellem 70 og 100 mandater i under-

huset, i at få mere end nogle ganske få. Det er iøvrigt en tilstand, der, såvidt jeg husker, har ført til gennem lang tid, at en engelsk regering har kunnet sidde og være enevældig, skønt den sad på et mindretal af stemmer. Det er idealer, som vi beder os fritaget for at være med til at dyrke.

Og må jeg så sige et par ord til det ærede medlem hr. Harald Nielsen. Jeg lagde mærke til, at det ærede medlem atter i år førte sit yndlingsargument frem overfor dette forslag, idet han sagde, at i relation til det, der har været gældende op gennem tiderne, som vi også er rede til at acceptere i dag, er der kun tale om en gradsforskel. Har det ærede medlem hr. Harald Nielsen ikke oplevet så meget i livet, at han har opdaget, at en gradsforskel kan blive så stor, at den efterhånden bliver af principiel karakter? Lad os foretage et tankeeksperiment. Lad os tænke os, at det ærede medlem fik en del af sin ejendom eksproprieret, og at man da tilbød ham en erstatning, der kun var halvdelen af, hvad rimelighed krævede, ville han så være tilfreds, hvis staten sagde: du har selvfølgelig ret til erstatning, men mellem det, du kræver, og det, staten byder, er der kun en gradsforskel — jeg tror det ikke. Jeg tror, det ærede medlem ville sige: nej, det er i høj grad et principsspørgsmål.

Til det ærede medlem hr. Poul Sørensen skal jeg kun sige, at jeg ikke ventede noget som helst andet, end at han ville holde fast til det sidste på denne regel. Jeg har ærlig talt altid troet, at det ærede medlem i høj grad har været afgørende for, at det konservative folkeparti gik med til denne udvanding af den forholdstalsvalgmåde, som partiet ellers har været så interesseret i.

Alfred Jensen: Den kommunistiske gruppe kan gå ind for det forslag, der her er til behandling, og det kan vi, fordi vi jo ved tidligere lejlighed selv har stillet forslag angående § 43s affattelse. Det var et forslag, som jeg forstår i nogen grad ville have tilfredsstillet det ærede medlem hr. Poul Sørensen, for det tog sigte på, at der ikke skulle være nogen spærregel af nogen art; blot man som parti havde tilstrækkelige stemmer efter landsdelsmålestok til et tilfølsmandat, skulle man have et sådant. De